

Besøg på Medicinsk Museion.

**Solskinstur til Andelslands-
byen "Nyvang".**

**For 40 år siden fik kunderne
Flora Danica.**

**Kommende arrangement:
2 dages tur til
Fyn og Sønderjylland.**

Kære medlemmer

Den overståede vinter har været lang og kold, det kan man sandelig også se på sit varmeregnskab.

Men nu ser det ud til, at sommeren er kommet, det fik vi den første forsmag på i forbindelse med vores hyggelige tur til Andelslandsbyen Nyvang.

Nu håber vi selvfølgelig på lige så godt vejr, når vi først i juni drager af sted, 45 deltagere, på vores tur til Budapest.

Bestyrelsen ønsker alle vore medlemmer en god sommer.

John Rostholm

Velkommen

Nye medlemmer i Statoil Pensionistforening Øst

Henning Olsen Vipperød Hedehusene
Pauleen Bang København V. IT

Tillykke

Niels Jørn Gregersen	60 år	22. juni
Anne-Lise Hagelberg	95 år	17. juli
Birthe Davids Schou	80 år	22. Juli
Elly de Blanck	80 år	30. juli
Flemming Griesé	75 år	16. aug.

SeniorNyt

Medlemsblad for Statoil Pensionistforening ØST

Redaktion: John Rostholm Tlf: 48 17 08 65
Tryk: Statoil Kontorservice/Grafisk Tlf: 33 42 40 78
Oplag: 230 eksemplarer

Forsiden: Besøg i Andelslandsbyen "Nyvang"

Ikke Grønnegårdsteater arrangement i år !!

Det traditionelle besøg i Grønnegårdsteatret kan desværre ikke gennemføres i år.

Der foregår renoveringsarbejder i Designmuseum Danmarks Have, hvorfor årets forestilling er henlagt til Odd Fellow Palæets have. Her er pladsen meget begrænset, så vi har ikke som sædvanlig kunnet reservere billetter og plads til vores buffet. Vi regner med at arrangementet kan gennemføres på normal vis i 2014.

Nyhedsblad udkommer ikke længere.

Siden 2008 har Statoil hver måned udgivet et nyhedsblad, som vi har kunnet sende med mail til de af vore medlemmer, der har ønsket det.

Fra første kvartal i år er udgivelsen af dette nyhedsblad desværre ophørt.

Sæt kryds i kalenderen.

Efterårstur til Fyn og Sønderjylland.

Dette arrangement afholdes på andre datoer end tidligere angivet i vores årsprogram.

Turen bliver nu afholdt: Torsdag den 19. – Fredag den 20. september. Se omtalen af turen på sidste side her i bladet.

Årets julefrokost.

Den traditionelle julefrokost er nu fastlagt til onsdag den 27. november. Arrangementet bliver i år afholdt i Copenhagen Scandic Hotel i Vestersøgade.

Kopi af DVD'en om DDPA/Esso/Statoil's historie i Danmark.

På Foreningens generalforsamling i februar viste Per Brinck-Lund en film om firmaets baggrund.

Der har vist sig interesse for at kunne erhverve en kopi af denne film.

Det kan nu lade sig gøre:

Send en e-mail til Per med angivelse af dit navn og din postadresse.

Per meddeler herefter sit kontonummer, og du indbetaler kr. 50,-, hvorefter du får tilsendt en DVD.

Pers e-mail adresse er:

perbrincklund@mail.dk

Statoil fotokonkurrence

Fra den 15. maj og frem til august inviterer Statoil alle amatørphotografer til at lege med perspektivet og deltage i en fotokonkurrence, hvor hovedpræmien er benzin eller diesel for 10.000 kr.

Læs mere på www.statoil.dk under Nyheder & Presse.

3 ekstra platter og bogen om *Flora Danica* for kun kr. 49,50.

De planter, der er afbildet på de tre ekstra platter, er Purpurlyng, Kodriver og Kiddike.

Bogen om *Flora Danica* er udgivet af Esso. Forfatteren er Mogens Skytte Christiansen, en af vore fineste *Flora Danica* kendere. Den smukt indbundne bog og de tre ekstra platter er et samlet tilbud. Bestil det nu, hvis De er interesseret. Oplaget er desværre begrænset.

En smuk og spændende bog.

„Historien om *Flora Danica*“ fortæller oplysende og underholdende om de tre berømte danske kulturfrøbringelser, de to *Flora Danica* bogværker og porcelænsstellet af samme navn.

122 år mellem første og sidste hæfte

På Christian IV.s bud udarbejdede lægen og botanikeren Simon Paulli en illustreret bog om danske planter med vægten lagt på lægeurterne. Den udkom 1648. Godt 100 år senere, i den moderne naturforskningens gry, lod Frederik V. botanikeren Georg Chr. Oeder tilrettelægge en ny *Flora Danica*. Trods modstand fra bedrevende fagfæller lykkedes det Oeder at starte et enestående storværk, hvis udgivelse kom til at strække sig fra 1761 til 1883!

Kongernes spisestel

Det pragtfulde kongelige stel, dekoreret med nøjagtige kopier af planter fra den store *Flora Danica*, er i dag – trods tab under løslupne tafler,

brand og tyveri – verdens største bevarede stel fra 1700-tallet. En ny produktion blev sat i gang for godt 100 år siden og kan købes af enhver – der har råd!

Om disse fascinerende kulturmindehandler „Historien om *Flora Danica*“. Et væld af billeder, de fleste i farver, illustrerer dels planterne fra værkerne, dels det kongelige spisestel samt personer og begivenheder omkring tilblivelsen af både værkerne og stellet.

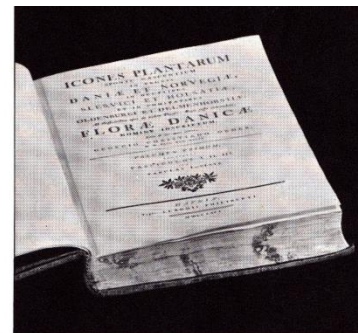
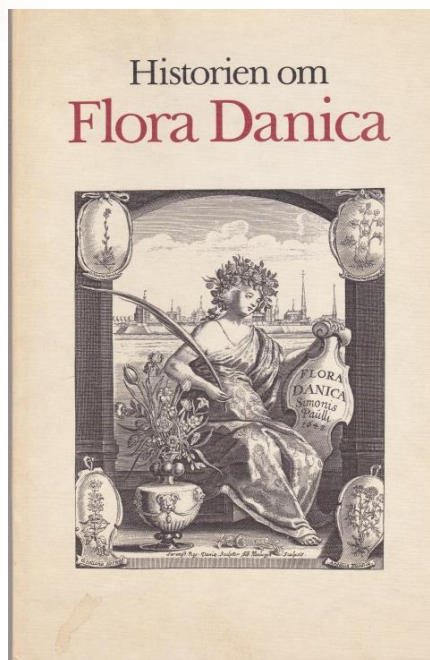
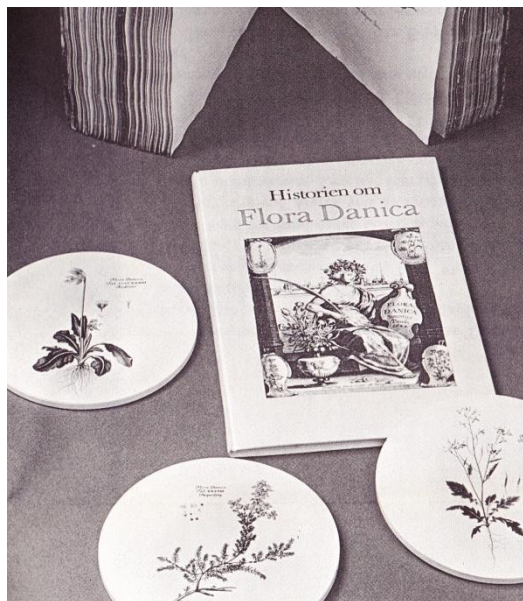

Villafyrskunderne fik *Flora Danica*.

I begyndelsen af 1970-erne, altså for omkring 40 år siden, fik Villafyrskunderne gennem to sæsoner en gave fra Esso i forbindelse med leverancen af fyringsolie. Et år var det platter, et andet år var det reproduktioner af kobberstik. I forbindelse med platterne kunne man købe tre stykker mere samt en flot lille bog, der fortalte om *Flora Danica*. Til reproduktionerne kunne man købe nogle smarte sorte plastikrammer. Så man kunne finde disse Esso-gaver på mange vægge rundt i landet.

Her er den anden *Flora Danica* platte til Deres samling.
En gave fra Deres Esso Depot.

Slor *Flora Danica* er et pragtværk om den danske planteverden. Et imponerende arbejde, der består af over 3200 håndkolorede kobberstik. Dette billedværk, der skulle omfatte alle former for planter, som groede på dansk jord, er resultatet af 122 års arbejde. Det samlede værk fremkommer meget sjældent til salg og antikvarboghandlere regner med, at prisen på værket i dag vil nærme sig 100.000 kr.

Flora Danica-bøgerne findes samlet på Det Kgl. Bibliotek. Og her har Dansk Esso fået lov til at reproducere foreløbig fire af disse meget sjældne, håndmalede kobberstik. Et udvalg af de smukkeste danske blomstermotiver. Vi sender dem, som en hilsen til vore kunder, fordi vi synes, at mange flere mennesker skal have glæde af de dejlige billeder.

Medicinsk Museion

Der lyttes til guiden i det gamle auditorium.

Behandlingsmetoder i relation til de fire legemsvæsker forklares.

Vejrudsigten for den 19. marts havde lovet snestorm. Det havde dog kun fået et par af de tilmeldte til at melde afbud til dagens arrangement, så vi kunne mødes 48 deltagere i Medicinsk Museion i Bredgade. Og snestormen ude blev heldigvis.

To glimrende guider viste os den næste times tid rundt i den gamle bygning fra 1787.

De fortalte om lægevidenskabens baggrund helt tilbage til Hippokrates, og vi fik fortalt om kirurgi udvikling gennem mange hundrede år, fra dengang det var barbererne, der tog sig af de kirurgiske opgaver, indtil man fik etableret en egentlig kirurgisk uddannelse, hvor en væsentlig del af undervisningen foregik her i bygningens auditorium, idet man fik leveret "undervisningsmateriale" fra det nærliggende Det Kgl. Frederiks Hospital, når en afdød her ikke var afhentet af pårørende inden otte dage.

De fire temperamenter og de fire legemsvæsker.

Læren om de fire temperamenter blev først beskrevet 400 f.kr. af Hippokrates og senere udbygget af lægen Galen, der mente at en opstået sygdom kunne forklares ved, at der var ubalance i legemsvæskerne. Dette var basis for den lægekunst, der blev udøvet helt op til midten af 1800-tallet.

De fire elementer er:

• Koleriker.	Gul galde.	Ild.
• Sangviniker.	Blod.	Luft.
• Melankoliker.	Sort galde.	Jord.
• Flegmatiker.	Slim.	Vand.

Under rundgangen i museet fik vi lejlighed til at se det flotte gamle auditorium, udsmykket med buster af berømte kirurger i nicher og medaljoner af Hippokrates og Galen.

Auditoriet benyttes lejlighedsvis til forskellige arrangementer. I et af museets rum fik vi præsenteret de behandlingsformer, som gennem århundreder blev benyttet, hvis lægerne fandt det nødvendigt, når man mente, der var ubalance i legemsvæskerne. Nogle af behandlingsmetoderne var åreladning, påsætning af igler og kopsætning samt andre barske ting, der i mange tilfælde næppe forbedrede patientens situation.

Museet rummede også et meget imponerende, komplet officin fra Det Kgl. Frederiks Apotek fra 1758, som tidligere lå i nærheden på Bredgade nr. 75. Her kunne vi på hylderne se de mange gamle apotekerkrugger, som var udført i forskelligt materiale gennem tiderne: glas, træ, keramik og metal. De var opstillet i kronologisk orden, så man kunne se udviklingen gennem årene. Guiden kunne her fortælle om nogle af de mange specielle og ofte kuriøse ingredienser, der blev opbevaret i krukkerne og benyttet til medicin fremstilling, hvor patientens tro på virkningen nok var det vigtigste. Apoteket havde, som det tidligere var almindeligt, i stort omfang selv fremstillet de forskellige piller, hvilket fremgik af tilstedeværelsen af vægte, mortere, skåle og instrumenter samt ikke mindst et "pillebræt" til fremstilling af runde piller.

Det Kgl. Frederiks Apotek.

Montrerne studeres.

I andre af museets lokaler forklarede guiderne ud fra de ting, der var udstillet i monterne, blandt andet om epidemier og de forestillinger, man tidligere havde om smittefare, som man troede, opstod af ting i luften. Vi hørte om nogle af fortidens behandlingsmetoder og så de remedier og instrumenter, man havde benyttet. Vi kunne konstatere, at mange af disse behandlinger krævede et godt helbred for at overleve.

Tandlægeklinik fra 1895

Der er sikkert mange, der ikke bryder sig om at gå til tandlægen. Men efter at have set museets to gamle tandlægeklinikker kunne man konstatere, at det har været meget værre i "gamle" dage. Den ældste af klinikkerne var fra 1895 og var næsten møbleret som en hyggelig dagligstue. Men hyggelig har behandlingen næppe været med brug af meget langsom-kørende boremaskine (tidligere drevet med pedalkraft) og med en hygiejne, der lod meget tilbage at ønske, med stor risiko for efterfølgende komplikationer for patienten. Den anden klinik var af lidt nyere dato og forsynet med boremaskine, der kunne arbejde betydeligt hurtigere. Der var mulighed for bedøvelse, og så havde man installeret røntgenapparat. Det var selvfølgelig en fordel for patienten, men en farlig installation for tandlægen. Mange gange var eksponeringstiden næsten 7 minutter, når der skulle tages et billede, alt mens tandlægen så på uden nogen særlig beskyttelse, så det har givetvis forkortet livet for mange af datidens tandlæger. Efter den glimrende rundvisning med guiderne, var der lidt tid til på egen hånd at se sig om i museet, inden vi begav os af sted til frokosten.

Frokost i Café Petersborg.

Der var kun få minutters gang fra museet hen til Café Petersborg, hvor bordene stod dækket, klar til frokost. De næste par timer nød vi maden med lækker sild, fiskefilet og laks samt roastbeef, skinke, frikadeller og ost med tilhørende drikkevarer efter eget valg og behov, inden vi skiltes og måtte ud i kulden – men uden snestorm. jro

Café Petersborg er en af Københavns ældste restauranter, hvis historie går helt tilbage til midten af 1700-tallet. Det russiske konsulat havde i sin tid til huse i ejendommen. Og mange russiske søfolk, fortrinsvis fra Skt. Petersborg, fik stillet sulten og slukket tørsten i disse lokaler under landlov. Det er baggrunden for navnet på restauranten.

Tirsdag den 7. maj blev årets hidtil varmeste dag – heldigvis, for vi skulle opholde os meget udendørs på dagens tur til Andelslandsbyen "Nyvang".

De fleste af de 51 deltagere havde valgt at deltage i den arrangerede bustransport fra Ingerslevsgade, mens en del kørte i egne biler frem til stedet.

Buspassagererne blev naturligvis beværtet med morgenmad undervejs og nåede efter en hyggelig tur ned over Munkholmbroen frem til Andelslandsbyen, hvor alle nu blev samlet klar til rundvisning. Dagens arrangør, Mikael Blak, fik os opdelt i tre grupper. Men da der kun stod to guider klar, måtte stedets direktør træde til og tage sig af den ene gruppe. Mens direktøren var stædig påklædt med høj hat og stok med sølvbeslag, var de to kvindelige guider iklædt almuepåklædning, som man vel så ud for omkring 100 år siden. Men alle tre gav os de næste to timer en spændende rundvisning i landsbyen.

Rundvisningen blev lidt forskellig for de tre hold. De to damer fortalte en hel del om andelsbevægelsen og dens baggrund, mens direktøren undervejs fokuserede meget på etableringen af selve byen og de sponsoreringer, der i stort omfang var grundlaget for byens bygninger og installationer. Men alle fik vi en hyggelig tur rundt i byen i det dejlige solskinsvejr.

Da landsbyen ikke er et museum i traditionel forstand kan man benytte mange af de udstillede genstande i den daglige drift. Holdet, der vandrede med direktøren, fik set eksempler på dette, bl.a. i hallen med gamle damptrømler, traktorer og lastbiler. De kunne alle køre, og blev benyttet til vejanlæg og markarbejde i landsbyen. Nogle af os nåede at komme ind i den store bygning, der rummer en kæmpe samling af hestekøretøjer. Her kunne vi bl.a. se den flotte, grønne D.D.P.A. hestetankvogn, som vi tidligere har fortalt om her i bladet. Vi passerede også det gamle fungerende savværk, hvor man opskærer tømmer til brug for opførelse og reparationer i landsbyen. Turen rundt i byen bød på besøg i husmandsstedet, hvor vi blev budt på kaffe og rabarberkage. Vi besøgte den muntre smed, der havde gang i esssen, og så det flotte mejeri, der fortsat benyttes og bl.a. fremstiller smør og rygeost. I Brugsen kunne vi handle og smage pandekager i baglokalet. Zonestationen summede af liv, og ved den gamle vognmandsforretning var der såmænd opstillet en gammel Esso-stander. Byen havde en flot kopi af Sandby Forsamlingshus og en tilflyttet frimenighedskirke. I et lille landarbejderhus dyrkede man husflidsaktiviteter, bl.a. vævning og trædrejning. Selv om rundturen tog to timer, var der masser af ting, vi ikke fik set. Men frokosten skulle jo også passes. I landsbyens cafeteria "Madam Blå" samledes vi og nød en udmærket frokostbuffet og sluttede med en kop kaffe.

Inden bussen afgang, var der en kort tid til at nyde det fantastiske vejr og drøfte dagens indtryk. Der var vist almindelig enighed om, at her kunne man godt selv lægge en tur forbi en anden gang og se noget af det, vi ikke nåede.

Andelslandsbyen "Nyvang"

I 1992 åbnede Andelslandsbyen. Ideen er at formidle andelsperioden fra 1870 – 1950. Andelslandbyen Nyvang er ikke et museum i gammeldags forstand, men et kulturhistorisk museum, der er levendegjort. Som besøgende kan man både se, høre, lugte og smage sig frem. Der foregår nemlig aktiviteter i langt de fleste af byens bygninger. Andelslandsbyen drives af nogle få ansatte og mange frivillige. Man modtager offentlige midler til den daglige drift, mens penge til nyanlæg skaffes fra sponsorer og fonde.

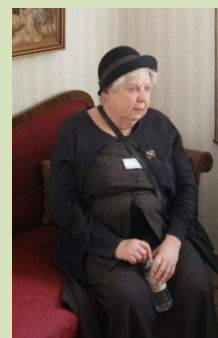
jro

Landsbyens smed.

Som enhver rigtig smed, var landsbyens smed naturligvis parat til at fortælle historier. Bl.a. følgende: "Byens præst og smed var ude og gå en tur en dejlig sommerdag. De fik lyst til at tage et afkølende bad i den skovsø, de passerede, og da de ikke havde badetøj med, hoppede de i vandet uden en trævæl på kroppen. Da de steg op af vandet, kom byens husmoderforening uheldigvis vandrende forbi. Præsten holdt forskrækket hænder for de ædlere dele, mens smeden skjulte sit ansigt. Da kvinderne havde passeret sagde præsten: hvorfor gjorde du det? Jo, svarede smeden, vi smede kendes på vores ansigt, Hvordan er det med jer præster?"

???????????

Hvorfor betaler folk for at komme op i høje bygninger for så at putte penge i en kikkert for at se på ting nede på jorden?

Lever gifte folk længere end enlige, eller føles det bare sådan?

Når du puster en hund i hovedet, bliver den rasende på dig. Når du tager den med på en biltur, stikker den hovedet ud ad vinduet.

Får det elevatoren til at komme hurtigere, hvis man trykker flere gange på elevatorknappen?

Hvis temperaturen uden for er nul i dag, og det bliver dobbelt så koldt i morgen, hvor koldt bliver det så?

Hvis det er sandt, vi er til for at hjælpe andre, hvad laver de andre så?

Lysen har hastighed, men hvad er hastigheden for mørke?

Hvorfor tror man på dig, når du siger, at der findes fire milliarder stjerner, men lige checker hvis du siger malingen er våd?

Hvorfor siger man: "at sove som en baby", når en baby vågner hver anden time?

Poeten i Tversted.

Statoil Pensionistforening Vest har også et medlemsblad, Pensionistnyt. Her har Hagbard Holland gennem mange år redigeret "Klommen" med munter tilgang til livet. Han har i det seneste nummer af bladet bidraget med et digt på hele 15 vers. Da digtet er nedfældet på en eller anden nordjysk dialekt, er det ikke nemt for os østdanskere at forstå indholdet, vi begrænser os derfor til at gengive et par af versene:

Som Ti'n da go'r.

Jow! – men mæ`hwa?

Ka` mæ no` fåsto, som ti'n da go'r.

Som jæn da` blywver gammel.

Nu fullt A jennerfis i fjoèr-

Ja! – er`æ te å sammel.

Det er da insj saa grow læ'ng.

-A tøk - si'n mæ war knæ` tj-

No bjøjjer A å goe fra pæ'ng –

Det skå A åller næ` tj.

A takker for minn bårnetrow –

-Å Gu`ske Low å Æèr,

-Det stæ`haj ka wær tjænt å bow,

Ká A wall åsse wæ`er.

Klitboen.

8.

Kommende arrangementer

2- dages bustur til Fyn og Sønderjylland den 19.- 20. september

3. Besøg og rundvisning på Koldinghus.

2. Frokost på Fjeldsted Skovkro

1. Besøg og rundvisning på Johannes Larsen Museet.

8. Frokost på Slukefter Kro.

7. Besøg ved Dybbøl Mølle.

6. Besøg og rundvisning på Sønderborg Slot.

4. og 5. Overnatning og middag i Sønderborg.

Indbydelsen til turen med detaljeret program er vedlagt dette nummer af SeniorNyt. Sidste frist for tilmelding er den 15. juli.

Statoil Pensionistforening Øst

www.seniornyt.dk

Formand:

John Rostholm Fasanvang 5, 3450 Allerød

john@rostholm.dk

4817 0865

Næstformand:

Leif Mortensen Nygårdsvej 55, 5th., 2100 Kbh. Ø

leifwith@hotmail.com

2196 0917

Kasserer:

Lars H. Jensen Louiselund 12 st., 2970 Hørsholm

dhl@post7.tele.dk

4586 4976

Sekretær:

Mikael Blak Rosenhaven 504, 2980 Kokkedal

mikaelblak@mail.tele.dk

4914 5812

Bestyrelsesmedlem:

Else Holm Askevænget 3, 2680 Solrød strand

eholm1@live.dk

5614 3021